

Uchwała Nr XXXV/419/06
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 6 lutego 2006 roku

w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dotyczącego produkcji rolnej wolnej od organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na terenie województwa świętokrzyskiego.

Na podstawie art. 18 pkt. 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) oraz § 101 pkt 2 Statutu Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z 2002 r. Nr 148, poz. 1816) uchwała się, co następuje:

§ 1

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego przyjmuje stanowisko dotyczące produkcji rolnej wolnej od organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na terenie województwa świętokrzyskiego, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Stanowisko, o którym mowa w § 1, zostanie przesłane do:

1. Marszałka Sejmu RP
2. Marszałka Senatu RP
3. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
4. Ministra Środowiska
5. Parlamentarzystów Województwa Świętokrzyskiego
6. Posłów do Parlamentu Europejskiego - przedstawicieli Województwa Świętokrzyskiego
7. Komitetu Regionów Europy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Eugeniusz Cichoń

Załącznik do uchwały
Nr XXXV/419/06
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 6 lutego 2006 r.

Stanowisko
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 6 lutego 2006 r.
dotyczące produkcji rolnej wolnej od organizmów zmodyfikowanych genetycznie
(GMO) na terenie Województwa Świętokrzyskiego

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, podzielając Stanowisko Konwentu Marszałków Województw RP z dnia 9 września 2005r. *w sprawie uprawy organizmów roślinnych genetycznie modyfikowanych (GMO) w Polsce*, podobnie jak inne regiony w kraju i w Europie, opowiada się za utworzeniem w województwie świętokrzyskim strefy wolnej od upraw organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO).

W celach i priorytetach „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego” Sejmik gwarantuje rolnikom naszego regionu możliwość rozwoju ekologicznych gospodarstw oraz prowadzenia ekoturystyki, wyrażając tym samym wolę, by w naszym województwie stwarzać warunki do produkcji żywności ekologicznej o wysokiej jakości i metodami przyjaznymi środowisku.

Rozpoczęcie upraw roślin zmodyfikowanych genetycznie godzi w wizerunek województwa świętokrzyskiego, postrzeganego aktualnie jako producenta zdrowej żywności, spełniającej wysokie parametry jakości.

Wiceprzewodniczący Sejmiku

Eugeniusz Cichoń

Uzasadnienie

Biotechnologia jest jedną z dziedzin, która odgrywa bardzo ważną rolę w rozwoju światowej gospodarki. W wyniku procesów biotechnologicznych i inżynierii genetycznej powstają nowe organizmy roślinne, zwierzęce i drobnoustroje – zwane *organizmami genetycznie zmodyfikowanymi (GMO)*, które nie powstałyby w naturalnych warunkach. Rozwój tej dziedziny nauki dowiódł, iż w drodze inżynierii genetycznej można dokonać zmian cech wielu organizmów powodując tym samym zmianę ich wartości użytkowej.

Produkty nowoczesnej biotechnologii GMO coraz częściej pojawiają się na rynku, budząc wiele kontrowersji, szczególnie w odniesieniu do problematyki bezpieczeństwa tych produktów dla zdrowia człowieka i ewentualnego ich wpływu na inne organizmy w środowisku. W związku z powyższym zachodzi potrzeba dokonywania oceny stopnia zagrożenia tych produktów dla zdrowia ludzi i środowiska. Procedury i mechanizmy oceny ryzyka związanego z wykorzystaniem genetycznie zmodyfikowanych organizmów są ciągle nie doskonałe.

Decyzja Komisji Europejskiej z 8 września 2004r. w sprawie wprowadzenia 17 odmian genetycznie modyfikowanej kukurydzy MON 810 do Wspólnotowego Katalogu Odmian Gatunków Roślin Rolniczych oznacza możliwość ich swobodnej uprawy na terenie wszystkich państw członkowskich. Stanowi to zagrożenie dla bioróżnorodności gatunków roślinnych i zwierzęcych

Zagadnienia związane z zachowaniem bioróżnorodności zostały ujęte w „Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem”, którą Rada Ministrów zatwierdziła już w dniu 25 lutego 2003r. Dokument ten wskazuje na bardzo ważny aspekt zachowania różnorodności biologicznej, która jest warunkiem koniecznym dalszego rozwoju gospodarczego kraju.

Najważniejsze cele działań w tym zakresie to:

- poprawa stanu środowiska – usunięcie lub ograniczenie zagrożeń dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej,
- zachowanie, odtwarzanie i wzbogacanie zasobów przyrody,
- osiągnięcie powszechnej akceptacji dla zachowania całości spuścizny przyrodniczej i kulturowej Polski.

W związku z powyższym podjąć należy wszelkie działania wobec gatunków obcych, które powinny polegać na: zapobieganiu introdukcjom, eliminacji, powstrzymaniu rozprzestrzeniania oraz kontroli gatunków obcych, a także badaniu wpływu gatunków obcych na rodzime gatunki i ekosystemy oraz społeczne i ekonomiczne skutki tego wpływu.

Ważna jest też kontrola organizmów zmodyfikowanych genetycznie pod względem ich ewentualnego wpływu na środowisko i różnorodność biologiczną.

Istotny jest rozwój i popularyzacja wiedzy naukowej potrzebnej do skutecznej ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej m. in. w zakresie genotypów roślin uprawnych, zwierząt gospodarskich i ryb hodowlanych, w tym szczególnie starych rodzimych ras i odmian.

Innym dokumentem, w którym ujęte zostały zagadnienia dotyczące genetycznie modyfikowanych organizmów jest „*Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010*” przyjęta przez Sejm RP w dniu 8 maja 2003r. W dokumencie opisany jest stan wyjściowy z zakresu inżynierii genetycznej, cele średniookresowe do 2010 roku, a także zadania na lata 2003-2006.

Jednak obecnie Polska nie jest wystarczająco zabezpieczona przed nielegalnym wprowadzaniem GMO. Tworzony jest dopiero system prawny (spóźniona nowelizacja ustawy o GMO), system administracyjny (odpowiednie organy kontrolne) i system monitoringu. Wykryto już próby nielegalnego obrotu roślinami genetycznie modyfikowanymi w naszym kraju, wprowadzenia w mało przemyślany sposób eksperymentalnego uwalniania GMO do środowiska, a także nielegalnego (i prawdopodobnie nieświadomego) wprowadzania żywności z domieszką GMO na rynek krajowy. Istnieją również poważne obawy, że Polska staje się krajem nielegalnego tranzytu żywności i upraw GMO do państw poza Unia Europejską.

Podstawowymi działaniami jakie należy podjąć w ramach zapewnienia bezpieczeństwa biologicznego kraju są m.in.:

- kontynuacja działań zmierzających do pełnego wdrożenia w Polsce systemu bezpieczeństwa biologicznego oraz włączenie go do systemu bezpieczeństwa biologicznego Unii Europejskiej,
- rozbudowa i wdrożenie sprawnego systemu nadzoru i kontroli GMO, w tym laboratoriów referencyjnych zdolnych do wykrywania GMO wprowadzanych na rynek krajowy,
- ratyfikacja protokołu w sprawie bezpieczeństwa biologicznego,
- opracowanie koncepcji i prowadzenie kampanii informacyjnej w zakresie inżynierii genetycznej ze szczególnym uwzględnieniem GMO,
- rozwijanie badań naukowych w zakresie oceny wpływu GMO na różnorodność biologiczną,
- opracowanie i wdrażanie systemu kształcenia kadr naukowych i administracji państwowej w zakresie bezpieczeństwa biologicznego,
- w ramach dostosowywania krajowego ustawodawstwa do standardów Unii Europejskiej- wprowadzenie stosownych zmian legislacyjnych wynikających z nowelizacji dyrektyw w zakresie GMO.

Powołując się na zapisy „*Krajowej strategii ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań*”, zatwierdzonej w dniu 23 lutego 2003r. przez Radę Ministrów należy podkreślić, iż różnorodność biologiczna Polski należy do najbogatszych w Europie.

Należy podjąć wszelkie działania w celu zachowania wartości środowiska przyrodniczego oraz zabezpieczenia upraw rolniczych przed wprowadzeniem roślin transgenicznych, które mogą spowodować nieodwracalne zmiany.

Polska nie jest krajem ubogim w żywność, nie jest też zagrożona gwałtownym wzrostem cen żywności na rynku wewnętrznym. Zatem podstawowe argumenty promotorów żywności modyfikowanej genetycznie – cena i większa podaż żywności – nie mają w naszym kraju racji bytu. Wręcz przeciwnie, nadmiar żywności powoduje, że poszukując własnej niszy na żywnościowym rynku Europy coraz skuteczniej konkurujemy w konwencjonalnej produkcji żywności, a także w produkcji tzw. żywności ekologicznej.

Produkcja ekologiczna jest bardzo wrażliwa na zanieczyszczenie środowiska i nie może istnieć na obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń. Producent musi udokumentować, że stan środowiska spełnia normy dla produkcji ekologicznej. W wypadku niekorzystnych zmian w tym środowisku producent traci podstawy produkcji ekologicznej i wytworzone przez niego produkty nie będą posiadały statusu produktu rolnictwa ekologicznego. Należy wspomnieć, że przestawienie na ekologiczne metody produkcji trwa, co najmniej dwa lata.

Genetycznie zmodyfikowane organizmy (GMO) i produkty z nich pochodzące nie są zgodne z ekologiczną metodą produkcji i są traktowane jako zanieczyszczenie środowiska produkcji ekologicznej. Zmieszanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie i organizmów nie zmodyfikowanych genetycznie może nastąpić przez: przemieszczanie się pyłków pomiędzy sąsiednimi polami niezależnie od oddalenia pól (w zależności od gatunków roślin i innych czynników wpływających na przekazywanie genów), samosiewki, mieszanie się roślin podczas zbioru i prac wykonywanych po zbiorze, przemieszczanie nasion lub innego zdolnego do życia materiału roślinnego podczas zbioru, transportu, przechowywania, a także w pewnym stopniu przez zwierzęta.

Teren województwa świętokrzyskiego jest obszarem intensywnej produkcji rolnej i produkcji metodami ekologicznymi. Jest również przyrodniczo bogaty, czego potwierdzeniem są istniejące parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary zakwalifikowane do programu Natura 2000.

Nasze rolnictwo może stracić dotychczasowy wizerunek proekologicznego producenta wysokiej jakości żywności. W związku z powyższym apelujemy o podjęcie działań związanych z wystąpieniem do Komisji Europejskiej z wnioskiem o zakaz uprawy roślin genetycznie modyfikowanych, a w szczególności kukurydzy MON 810.

Uważamy, że województwo świętokrzyskie powinno mieć możliwość tworzenia wizerunku regionu postrzeganego i będącego producentem żywności wysokiej jakości, dbającego o zachowanie różnorodności biologicznej.

Kolejnym argumentem przemawiającym przeciwko wprowadzeniu GMO w kraju, jak również w naszym województwie, jest ukryte bezrobocie na wsi, które może przejść w jawne, w wyniku bankructwa rolników, nie mogących sprzedać swoich produktów wobec konkurencji z GMO. Żywność genetycznie modyfikowana jest tańsza jedynie w produkcji wielkoskalowej, gdzie technologia eliminuje pracę fizyczną. Żywność ekologiczna jest natomiast opłacalna w skali małych gospodarstw, które wykorzystują nadmiar rąk do pracy. Te małe gospodarstwa dzięki utrzymaniu niezwykle bogatej mozaice ekosystemów w przestrzeni, zachowują tak poszukiwane w Europie walory przyrodnicze, bogactwo gatunków i ekosystemów oraz malownicze krajobrazy. Wszystko to może ulec degradacji po wprowadzeniu na masową skalę żywności genetycznie modyfikowanej. Znikną produkty ekologiczne, bowiem koegzystencja upraw GMO i upraw ekologicznych nie jest możliwa, niemożliwe jest również utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej bogatej i urozmaiconej struktury krajobrazu, który tak bardzo przyciąga turystów do naszego województwa.